

Στην πρόταση νόμου «για τον τρόπο μισθοδοσίας των ηθοποιών».

Προς την Βουλήν των Ελλήνων

Α. Το πρόβλημα της πραγματικής καταβολής των αποδοχών των ηθοποιών.

Όσο και να φαίνεται άπιστευτο, ένα από τα ζωτικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο κλάδος των ηθοποιών, είναι η εξασφάλιση του πρωτορχικού δικαιώματος κάθε εργαζόμενου, της καταβολής δηλαδή του νόμιμου μισθού εάν υπάρχει κάποιο έργο για την παρεχόμενη εργασία του.

Για τους υπόλοιπους εργαζόμενους, η σύναψη μιας συλλογικής σύμβασης, ή έκδοση μιας διαιτητικής απόφασης ή η θέσπιση ενός νόμου, συνεπάγεται κατά κανόνα και τη συμμόρφωση της μεγάλης πλειοψηφίας των εργοδοτών με τις μισθολογικές τουλάχιστον προθέσεις των παραπάνω ρυθμίσεων. Αντίθετα για τους ηθοποιούς, η παραβίαση της συλλογικής τους σύμβασης και των σχετικών με οικονομικά θέματα εργατικών νόμων, ιδιαίτερα για τα δώρα έσοτων, την αποζημίωση και τις αποδοχές άδειας, αποτελεί συνηθισμένο και καθημερινό φαινόμενο. Παράβιουμε ένδεικτικά ορισμένες από τις πιο συχνές παρανομίες των θεατρικών επιχειρηματιών σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων, αλλά και των πιο στοιχειωδών δικαιωμάτων των ηθοποιών.

α) Έξαναγκασμός των ηθοποιών να αποδεχτούν μισθό κατώτερο από τα ελάχιστα όρια της συλλογικής σύμβασης.

β) Μη καταβολή ολόκληρων ή μέρους των συμφωνηθέντων αποδοχών, ανεξάρτητα αν η συμφωνία είναι για μισθό ίσο, ανώτερο ή κατώτερο από τον προβλεπόμενο από τη συλλογική σύμβαση.

γ) Άρνηση καταβολής μισθού για τις προδοκίμες κατά παράβαση του άρθρου 5 παρ. 5 της συλλογικής σύμβασης.

δ) Καθυστερήση, με διάφορα προσχήματα, καταβολής των δεδουλευμένων μισθών ή καταβολή κατά τμηματικές δόσεις πολλές φορές και μετά τη λήξη της σύμβασης εργασίας.

ε) Μη καταβολή των δώρων έσοτων, της αποζημίωσης και του επίδοματος άδειας, πράγμα που τείνει να πάρει τις διαστάσεις κανόνα με λιγότερες μόνο εξαιρέσεις.

στ) Μη καταβολή ή περικοπή των νομίμων προσαυξήσεων στο βασικό μισθό.

ζ) Συμψηφισμός των δώρων έσοτων, αποζημίωσης και επίδοματος άδειας και των λοιπών προσαυξήσεων με τον συμφωνημένο μισθό, παρά τη ρητή απαγόρευση της συλλογικής σύμβασης (άρθρ. 5 παρ. 10).

Β. Αίτια του προβλήματος.

Οι ελαττώστερες αιτίες της δυσμενούς αυτής μεταχείρισης των ηθοποιών από σημαντικό τμήμα της εργοδοσίας, θα πρέπει να αναζητηθούν στην τρομακτικά μεγάλη ανεργία που μαστιάζει τον κλάδο, στη φύση του επαγγέλματος του ηθοποιού, τις ιδιομορφίες της θεατρικής επιχείρησης και όλα αυτά στη βάση του συγκεκριμένου τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας του θεάτρου στη χώρα μας.

Είναι γνωστό ότι οι συμβάσεις εργασίας των ηθοποιών είναι ορισμένης διάρκειας, με ανώτατο όριο τους 8 μήνες για τη χειμερινή περίοδο και τους 4 μήνες για τη θερινή. Το γεγονός αυτό συναρτώμενο με τη δυσανάλογα μεγάλη προσφορά εργασίας με σχέση με τη συζήτηση, έχει σαν αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν οι ηθοποιοί τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο όξυτατο και πιεστικότερο πρόβλημα εξεύρεσης εργασίας, πρόσληψης τους δηλαδή σε ένα θεατρικό θέατρο. Με αυτά τα δεδομένα, άρκετοι ηθοποιοί, μπροστά στο φάσμα της ανεργίας και τον κίνδυνο του επαγγελματικού τους παραπλισμού, αναγκάζονται είτε να κλείνουν συμβάσεις με μισθό μικρότερο από τα κατώτερα όρια της συλλογικής σύμβασης, είτε να αποδέχονται, περισσότερο ή λιγότερο αδιαμαρτύρητα, τη μη κατα-

βολή ολόκληρων ή μέρους των αποδοχών που δικαιούνται. Ιδιαίτερα συχνή είναι η σιωπηρή παραίτηση από τα δώρα έσοτων, την αποζημίωση και το επίδομα άδειας που σπανιότατα καταβάλλουν οικειοθελώς οι θεατρικοί επιχειρηματίες.

Στην κατάσταση αυτή συντελεί σε μεγάλο βαθμό το γεγονός ότι το επαγγελματικό ηθοποιό, σε αντίθεση με την πλειονότητα των άλλων επαγγελματιών, δεν αποτελεί μόνο μέσο εμπορεύσιμου, αλλά παράλληλα παρέχει τη δυνατότητα στους ηθοποιούς να εξωτεριεύσουν και πραγματώσουν την καλλιτεχνική τους ιδιοσυγκρασία να αναδειχθούν και εξελιχθούν καλλιτεχνικά. Όπως είναι φυσικό οι θεατρικοί επιχειρηματίες επωφελοόμενοι από την κατάσταση αυτή, παρουσιάζουν την προτίληψη ενός ηθοποιού στο θίασό τους σαν θεϊκή ιδιότητα, χάρη και εύνοια, και με αυτό τον τρόπο καλλιεργούν το κατάλληλο, ψυχολογικό κλίμα, ώστε, μαζί και με τους άλλους αντικειμενικούς παράγοντες που προαναφέρθηκαν, να γίνει ευκολότερα αποδεχτή ή υπερεκμεταλλευστή του μόχθου και των προσπαθειών των ηθοποιών τους.

Η απερίσκεπτη αυτή κατάσταση επιδεινώνεται ακόμη περισσότερο από την οικονομική ανεπάρκεια, την αττάθεια και την άρρεγγυότητα πολλών θεατρικών επιχειρηματιών. Σήμερα, με την υπάρχουσα νομοθεσία, δεν προβλέπεται καμιά προϋπόθεση για την άσκηση θεατρικής επιχείρησης, καμιά εγγύηση για την εξασφάλιση των οικονομικών απαιτήσεων των ηθοποιών. Και αυτό, τη στιγμή που κατά κανόνα οι θεατρικοί επιχειρηματίες στερούνται περιουσιακά στοιχεία που αντικειμενικά αποτελούν μια κάποια εξασφάλιση των εργαζομένων. Έτσι, όποιοςδήποτε μπορεί να γίνει θεατρικός επιχειρηματίας και να αναλάβει τους αυξημένους κινδύνους του ανεδάσματος ενός θεατρικού έργου, ενθαρρυνόμενος μάλιστα από το γεγονός ότι σε περίπτωση που ανακαλύψουν οικονομικές δυσκολίες, οι συνέπειες θα είναι ουσιαστικά ανώδυνες για τον ίδιο. Ακόμη χειρότερα, διευκολύνεται με τον τρόπο αυτό η θράση διαφόρων κερδοσκόπων που βλέπουν το θέατρο μόνο σαν μέσο εύκολου και ακίνδυνου πλουτισμού καθώς επίσης και ορισμένων ηθοποιών — επιχειρηματιών που αν και στερούνται τα ανάλογα προτόνια γίνονται διατάχτες αποβλέποντας στην προώθηση των φιλοδοξιών τους με κάθε τρόπο. Όπως είναι φυσικό κάτω από τις συνθήκες αυτές ένα σημαντικό μέρος των θεατρικών επιχειρηματιών, με δυσμένη και την πλεονεκτική τους θέση, διαφερούν τελείως για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους απέναντι στους ηθοποιούς, πολλές φορές μάλιστα δεν είναι καν σε θέση να ανταπεξέλθουν, είτε από πραγματική οικονομική αδυναμία, είτε λόγω κακής διαχείρισης ή σπατάλης των εσόδων.

Χωρίς αμφιβολία δεν λείπουν και οι θεατρικοί επιχειρηματίες που σέβονται την αποστολή τους και που φροντίζουν να τηρούν τους νόμους και τις συλλογικές συμβάσεις. Όμως ο αριθμός τέτοιων θεατρικών επιχειρηματιών είναι περιορισμένος και σε καμιά περίπτωση δεν αντισταθμίζει την πληθώρα των επιχειρηματιών που στον ένα ή τον άλλο βαθμό καταπατούν τα δικαιώματα των ηθοποιών τους.

Γ. Οι αγώνες των ηθοποιών.

Μπροστά στην κατάσταση που περιγράψαμε παραπάνω, το Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών αγωνίζεται καθημερινά και επίμονα με όλα μέσα διαθέσιμα για την κατά το δυνατόν αποτελεσματικότερη προστασία των οικονομικών δικαιωμάτων των μελών του: Πραγματοποιεί τακτικούς ελέγχους στα θέατρα, ενημερώνει και διαρωτίζει τα μέλη του, κάνει διαδήματα και διαμαρτυρίες σε αρμόδιους φορείς (Υπουργείο Πολιτισμού, Εργασίας κ.λπ.), προβαίνει σε καταγγελίες στον τόπο. Παράλληλα επωμίζεται την ευθύνη της δικαστικής ή εξώδικης διεκδίκησης των οικονομικών αξιώσεων των μελών του, αναλαμβάνοντας έτσι όλες τις απαιτούμενες ενέργειες αλλά κύρια την αντιπαράθεση με τους παρανομούντες θεατρικούς επιχειρηματίες.

Οι αγώνες όμως του Σωματείου δε μπορούν να βρουν από μόνοι τους ικανοποιητική λύση στο όξυτατο αυτό πρόβλημα. Και τούτο για τους ακόλουθους λόγους:

Όπως ήδη αναφέρθηκε πολλοί ηθοποιοί διακατέχονται από το φόβο διεκδικώντας τα δικαιώματά τους, διατρέχουν τον κίνδυνο να απολυθούν ή να μην ανανεωθεί ή σύμβασή τους για την επόμενη θεατρική περίοδο ή άκμή και να μην προσληφτούν από άλλους διάστους που συνηθίζουν να παραβιάζουν την εργατική νομοθεσία. Έτσι ειστάζουν να προχωρήσουν σε συγκεκριμένες καταγγελίες στο ΣΕΗ, παρότι το σωματείο πλέον, και όχι οι ίδιοι μόνοι τους, θα αναλάβει τη σύγκρουση με τον εργοδότη. Βέβαια το ΣΕΗ γνωρίζοντας καλά την κατάσταση που επικρατεί δε διστάζει να προχωρεί και χωρίς καταγγελίες στον έλεγχο των διαφόρων θεατρικών επιχειρήσεων. Όμως οι εργοδότες έφ' όσον έχουν εξασφαλισμένη την άνοχη των ηθοποιών, εύκολα μπορούν να παραπληήσουν το Σωματείο και να συγκαλύψουν με διάφορους τρόπους τις τυχόν παρανομίες του. Σε αυτές τις περιπτώσεις από τα ίδια τα πράγματα το ΣΕΗ αδυνατεί να λάβει οποιαδήποτε μέτρα και τα μέλη του βρίσκονται αναγκαστικά απροστάτευτα.

Άλλα και όταν γίνονται καταγγελίες στο ΣΕΗ για τις παρανομίες των θεατρικών επιχειρηματιών, ή αποτελεσματικότητα των ενεργειών του Σωματείου είναι σχετικά περιορισμένη.

Δραστικότερη μορφή συλλογικής διεκδίκησης των χρηματικών απαιτήσεων των ηθοποιών αποτελεί η επίσχεση εργασίας. Για να πραγματοποιηθεί όμως το μέτρο αυτό πρέπει να συντρέχουν μία σειρά προϋποθέσεις που στενεύουν αισθητά την έκταση εφαρμογής τους. Τέτοιες προϋποθέσεις είναι: να εξακολουθεί να λειτουργεί το θέατρο, να οφείλονται μισθοί σ' όλο το θέατρο ή σε σημαντικό μέρος του, ώστε να ματαιωθεί ή παρ' όλη την επίσχεση, να υπάρχει σύμφωνη γνώμη των ηθοποιών, να διαθέτει ή να μπορεί να βρει ο επιχειρηματίας χρηματικούς πόρους για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του κ.ά.

Ένας άλλος συνηθισμένος τρόπος για την πραγμάτωση των απαιτήσεων των ηθοποιών είναι η προσφυγή στη δικαιοσύνη και ή έγερση των σχετικών αγωγών.

Και εδώ όμως ορθώνονται αρκετές και πολλές φορές ανυπερβλήτες δυσκολίες, που αξίζει να αναφερθούν συνοπτικά: α) ή εξέυρεση του προσώπου ή των προσώπων των νομικά υπεύθυνων επιχειρηματιών (παθητική νομιμοποίηση), ιδιαίτερα στις περιπτώσεις άρκων Έταιρειών, συνεργασιών ατόμων ή άλλων μορφών και μεθοδεύσεων που αποσκοπούν στη φαλκίδευση των δικαιωμάτων των ηθοποιών. β) Η απόδειξη των παραβάσεων της συλλογικής σύμβασης ειδικά όταν οι εργοδότες έχουν λάβει εκ των προτέρων τα μέτρα τους (π.χ. υπογραφή από τους ηθοποιούς αποδείξεων για ποσά μεγαλύτερα από αυτά που πράγματι καταβάλλονται, μη σύνληξη έγγραφης ατομικής σύμβασης που εκτός των άλλων καθιστά τη σύμβαση εργασίας άκυρη κ.λπ.). γ) Το σπουδαιότερο απ' όλα, ή αδυναμία εκτέλεσης μιας ευνόικης απόφασης λόγω έλλειψης περιουσιακών στοιχείων από τη μεριά του εργοδότη. Σήμερα τελεσίδικες αποφάσεις για εκατοντάδες χιλιάδες δραχμές μένουν από τον παραπάνω λόγο ανεκτελέστες.

Βέβαια θεωρητικά υπάρχει και ή δυνατότητα της προσωποκράτησης και της ποινικής καταδίκης, όμως και τα μέσα αυτά δεν επαρκούν για να εξαναγκάσουν τους θεατρικούς επιχειρηματίες σε συμμόρφωση. Όπως είναι γνωστό πολύ δύσκολα εκτελείται μία προσωποκράτηση, ενώ ο προσωποκρατών επιβαρύνεται με τις δαπάνες διαβίωσης του προσωποκρατούμενου. Από την άλλη μεριά ή ποινή του ποινικού δικαστηρίου είναι πάντοτε εξαγοράσιμη και πολλές φορές ή καταδίκη—έξαγορά είναι πιο συμφέρουσα από την εξόφληση των οφειλομένων ποσών.

Στα μειονεκτήματα της δικαστικής επιδίωξης των απαιτήσεων των ηθοποιών θα πρέπει να προστεθούν ή χρονοβόρα διαδικασία και τα μεγάλα δικαστικά έξοδα που σε συνάρτηση με το σχετικά μικρό μέγεθος των απαιτήσεων (λόγω της σύντομης διάρκειας της σύμβασης εργασίας των ηθοποιών) κάνουν συχνά την προσφυγή στα δικαστήρια απορροπτική ή άκμή και τελείως άσυμφορη.

Δ. Η λύση που προτείνει το ΣΕΗ.

Από την ανάλυση που προηγήθηκε γίνεται φανερό ότι το μισθολογικό πρόβλημα των ηθοποιών μπορεί να επιλυθεί ικανοποιητικά και σε όλη του την έκταση μόνο μέσω της νομοθετικής όδου, με την κατάρτιση δηλαδή νόμου που θα αποσκοπεί πρώτα στην κατοχύρωση της πραγματικής καταβολής των αποδοχών των ηθοποιών συμπεριλαμβανομένων και των νόμιμων προσαυξήσεων και των επιδομάτων, ιδιαίτερα των δώρων έορτών και της αποζημίωσης και του επιδόματος άδειας και δεύτερον στον εξαναγκασμό των δύστροπων θεατρικών επιχειρηματιών να συμμορφωθούν με τους όρισμούς των συλλογικών συμβάσεων και των εργατικών νόμων.

Το ΣΕΗ ύστερα από βαθειά και ολόπλευρη μελέτη του προβλήματος και με βάση την πείρα που μέχρι σήμερα έχει αποκαμίσει κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο νόμος που θα θεοπιστεί θα πρέπει να έχει περιεχόμενο ανάλογο με το Ν.Δ. 3855/1958 άρθρ. 3 έδαφ. 3 και την υπ' αριθ. 12424/62 Α.Υ. Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με άλλα λόγια, να καθιερώνει ένα σύστημα καταβολής των αποδοχών των ηθοποιών παρεμφερές με εκείνο που ισχύει για τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς.

Σύμφωνα με το Ν.Δ. 3855/1958 άρθρο 3 σε συνδιασμό με την υπ' αριθ. 12424/62 Α.Υ. Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, οι ιδιοκτήτες ιδιωτικών σχολείων υποχρεώνονται να καταθέτουν την 25η κάθε μήνα το σύνολον των αποδοχών του διδακτικού προσωπικού των σχολείων τους στο πλησιέστερο κατάστημα της Έθνικής Τράπεζας από όπου εισπράττονται μετά πέντε μέρες από τους δικαιούχους. Η κατάθεση γίνεται με βάση μισθολογική κατάσταση στην οποία καθορίζονται αναλυτικά για κάθε μισθοδοτούμενο ο βασικός του μισθός, τα επιδόματα, οι κρατήσεις ύπερ τρίτων και το πληρωτέο στο δικαιούχο υπόλοιπο ποσό. Κάθε δικαιούχος εισπράττοντας τις αποδοχές του από την Τράπεζα υπογράφει στην κατατεθειμένη κατάσταση πλάι στο όνομά του. Άκριβες αντίγραφο της παραπάνω μισθοδοτικής κατάστασης θεωρημένο από την Τράπεζα, ότι κατατέθηκε σ' αυτήν μαζί με το σύνολο των χρημάτων για τους δικαιούχους αποστέλεται από το Διευθυντή του σχολείου στον αρμόδιο Έπιθεωρητή για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των υποχρέων.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ή Έθνική Τράπεζα δεν εισπράττει καμιά συγκεκριμένη αμοιβή για τη διαμεσολάθηση στην καταβολή των αποδοχών των ιδιωτικών εκπαιδευτικών, αλλά δικαιούται να εκμεταλλεύεται τα χρήματα που κατατέθηκαν επί ένα πενθήμερο (από την 25η ως την 30ή κάθε μήνα).

Το παραπάνω σύστημα για να λειτουργήσει σωστά και στον κλάδο των ηθοποιών και για να αποδώσει θετικά αποτελέσματα, θα πρέπει να προσαρμοστεί κατάλληλα στις ιδιομορφίες του θεατρικού χώρου και στη φύση του επαγγέλματος του ηθοποιού. Γι' αυτό κρίνεται απαραίτητο να γίνουν όρισμένες τροποποιήσεις σε επιμέρους πλευρές του που ώστόσο δε θίγουν την ουσία και τον κύριο μηχανισμό του.

Οι τροποποιήσεις αυτές είναι οι ακόλουθες:

1) Όπως έχει επικρατήσει στην πράξη, προβλέπεται αλλιώς και από τη συλλογική σύμβαση (άρθρ. 5 παρ. 11) ή καταβολή των αποδοχών των ηθοποιών πραγματοποιείται κάθε δεκά μέρες (δεκαήμερα) από την έναρξη της σύμβασης εργασίας, και όχι στο τέλος του μήνα, όπως γίνεται για τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς. Για το λόγο αυτό το ΣΕΗ κατ' όρχην πιστεύει ότι και ή κατάθεση στην Τράπεζα των αποδοχών των ηθοποιών θα πρέπει να συντελείται κατά τα ίδια χρονικά διαστήματα (δεκαήμερα). Προκειμένου όμως να περιορισθούν οι σχετικές διαδικασίες (από 3 φορές το μήνα σε 2) και για να διευκολυνθούν τόσο οι θεατρικοί επιχειρηματίες όσο και οι ηθοποιοί, δεν θα είχε αντίρρηση να μετατραπεί το δεκαήμερο σε δεκαπενθήμερο και έτσι ή αντίστοιχη κατάθεση των χρημάτων να γίνεται κάθε 15 μέρες.

2) Είναι αυτονόητο ότι ή πλήρης εξασφάλιση της πραγμα-

τινής καταβολής των αποδοχών στους ηθοποιούς θα επιτυχανόταν αν οι θεατρικοί επιχειρηματίες κατάθεταν στην Τράπεζα το σύνολο των συμφωνημένων αποδοχών, ανεξάρτητα αν οι αποδοχές αυτές είναι ίσες ή μεγαλύτερες από τα ελάχιστα όρια της συλλογικής σύμβασης. Τέτοια άλλωστε είναι και η υποχρέωση των ιδιοκτητών των ιδιωτικών σχολείων. Το μέτρο αυτό όμως θα προκαλούσε ενδεχόμενα αντίδρασεις από τη μεριά των θεατρικών επιχειρηματιών οι οποίοι, εν μέρει δικαιολογημένα, θα προβάλλανε το επιχείρημα ότι εκ των πραγμάτων δεν έπαρκουν οι χρηματικοί τους πόροι για να εκπληρώσουν εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις τους προς τους υψηλόμισθους ηθοποιούς τους, ιδιαίτερα τον πρώτο καιρό μετά το ανέβασμα ενός έργου, όταν η προσέλευση των θεατών είναι συνήθως περιορισμένη και τα γενικά έξοδα μεγαλύτερα (π.χ. διαφήμιση). Προβλήματα επίσης θα δημιουργούνταν για τους ηθοποιούς που αμοιβονται με ποσοστά επί των εισπραξίων και τα ποσοστά αυτά θα ξεπερνούσαν τον κατώτατο μισθό της συλλογικής σύμβασης.

Για τους παραπάνω λόγους και αφού μάλιστα κύριος στόχος αυτή τη στιγμή είναι η κατοχύρωση της εφαρμογής της συλλογικής σύμβασης, προτείνεται να κατατίθενται στην Τράπεζα μόνο τα ποσά που αντιστοιχούν στα ελάχιστα όρια μισθού, καθώς και οι προσαυξήσεις και τα επίδοματά που ανταποκρίνονται στα ελάχιστα αυτά όρια. Σε περίπτωση δε που με την ατομική σύμβαση εργασίας συμφωνήθηκε αμοιβή ψηλότερη από το μισθό ασφαλείας, τα όρειλόμενα επίπλέον ποσά να καταβάλλονται απ' ευθείας στους δικαιούχους.

Η προτεινόμενη λύση έναρμονίζεται απόλυτα αλλά και εμπειρώσει την τήρηση της παραγράφου 8 του άρθρου 5 της συλλογικής σύμβασης, σύμφωνα με την οποία ο ηθοποιός που αμοιβεται με ποσοστά δικαιούται τουλάχιστον το ελάχιστο όριο μισθού. Κάθε άλλη συμφωνία είναι άκυρη. Ο ηθοποιός που αμοιβεται με ποσοστά δικαιούται κάθε 10ήμερο, ποσό τουλάχιστον ίσον με το ελάχιστο όριο του μισθού του. Έκκαθάριση των ποσοστών γίνεται στο τέλος κάθε μήνα. Ο ηθοποιός που αμοιβεται με ποσοστά, δικαιούται δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα όπως εκάστοτε όρίζει με απόφαση το Υπουργείο Εργασίας».

3) Από τα ίδια πράγματα, το προτεινόμενο σύστημα καταβολής των αποδοχών των ηθοποιών δεν μπορεί να λειτουργήσει, όταν ο θίασος βρίσκεται σε περιόδεία στο εσωτερικό ή εξωτερικό. Αναγκαστικά λοιπόν για τις περιπτώσεις αυτές πρέπει να εισαχθεί μια απόκλιση και να καταβάλλονται οι αποδοχές των ηθοποιών απ' ευθείας στους δικαιούχους χωρίς τη μεσολάβηση της Τράπεζας. Όμως θα πρέπει να υπάρχει η υποχρέωση των θεατρικών επιχειρηματιών να συντάσσουν και αποστέλλουν στους αρμόδιους φορείς μισθοδοτικές καταστάσεις. Στις μισθοδοτικές αυτές καταστάσεις οι ηθοποιοί θα έχουν υπογράψει προηγουμένως ότι εισέπραξαν τα κατώτατα όρια των αποδοχών τους.

4) Για την ένισχυση της πιστής εφαρμογής του προτεινόμενου συστήματος είναι σκόπιμο να θεσπιστούν ειδικές ποινικές κυρώσεις για τους παραβάτες, ανεξάρτητες από τις συνέπειες του Α.Ν. 690/1945 (περί μη εμπροθέσμου καταβολής των μισθών).

Με βάση τις παραπάνω παρατηρήσεις και τη διάταξη του άρθρου 3 του άρθρου 3 του Ν.Δ. 3855/1958 σε συνδυασμό με την υπ' αριθ. 12424/62 Α.Υ. Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, συντάχθηκε και η πρόταση νόμου.

Με την εισαγωγή του συστήματος, που προτείνουν οι ηθοποιοί πιστεύουμε ότι θα συντελεστεί σοβαρή πρόοδος στην επίλυση του καιρίου προβλήματος της πραγματικής καταβολής των νόμιμων αποδοχών των ηθοποιών. Κατ' αρχή με τη μέθοδο της κατάθεσης στην Τράπεζα, θα γίνει σχεδόν αδύνατο στους θεατρικούς επιχειρηματίες να πληρώνουν μισθούς κάτω από τα ελάχιστα όρια των συλλογικών συμβάσεων, ενώ παράλληλα θα αναγκαστούν να καταβάλλουν κανονικά τα δώρα των εορτών και την αποζημίωση και το επίδομα άδειας. Έξ άλλου η υποχρεωτική υποβολή μισθο-

δοτικών καταστάσεων, θα επιτρέπει στο ΣΕΗ να λαμβάνει άμεσως γνώση, χωρίς να απαιτείται καταγγελία ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο, ποιοι εργοδότες δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, ώστε να μπορεί εγχείριρα να παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των μελών του. Τέλος και το Υπουργείο Πολιτισμού θα έχει πάντοτε μια σαφή πλήρη εικόνα για τη συνέπεια των θεατρικών επιχειρηματιών απέναντι στις οικονομικές υποχρεώσεις του, πράγμα που το υποβοηθεί εκτός των άλλων και στην επίλυση των θιάσων που θα επιχορηγηθεί και ενισχύσει. Στα πλέονεκτήματα του θεσμού θα πρέπει να προστεθεί η άρση των προστίβων και αντιδικιών ανάμεσα στους θεατρικούς επιχειρηματίες και τους ηθοποιούς για θέματα μισθολογικά και κατά συνέπεια η εθραίωση της μεταξύ τους συνεργασίας, προς όφελος πάντοτε της εύρυθμης λειτουργίας του θεάτρου και της ποιότητας της παράστασης. Τέλος, δε θα πρέπει να παραβλεφθεί το γεγονός ότι το προτεινόμενο σύστημα δεν συνεπάγεται καμιά πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση των θεατρικών επιχειρηματιών. Για όλους αυτούς τους λόγους το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ελλάδας θεωρεί εύλογες και απόλυτα ρεαλιστικές τις προτάσεις του Σωματείου Έλλήνων Ηθοποιών, και εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της πρότασης νόμου.

Αθήνα, 12 Νοέμβρη 1980

Οι προτείνοντες βουλευτές

Λυκούργος Καλλέργης, Μαρία Δαμανάκη, Διαμαντής Μαυροδόγλου, Γρηγόρης Φαράκος, Δημήτρης Σαχίνης, Κώστας Κάπος.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Για τον τρόπο μισθοδοσίας των ηθοποιών.

Άρθρο 1.

1. Θεατρικοί επιχειρηματίες για την εφαρμογή του παρόντος θεωρούνται οι κάθε είδους φορείς θεατρικών επιχειρήσεων, ήτοι θεάτρων που δίνουν παραστάσεις, ανεξάρτητα από τη μορφή με την οποία λειτουργούν και αν ακόμη δεν έχουν σκοπό το κέρδος. Θεατρικές επιχειρήσεις είναι και τα ημικρατικά και δημοτικά θέατρα.

2. Τα κρατικά θέατρα εξαιρούνται από τις ρυθμίσεις του παρόντος.

Άρθρο 2.

1. Κάθε θεατρικός επιχειρηματίας υποχρεούται να καταθέτει στο πλησιέστερο, προς το θέατρό του Υποκατάστημα της Έθνικής Τράπεζας της Ελλάδας το προβλεπόμενο από τη συλλογική σύμβαση κατώτατο όριο του βασικού μισθού των ηθοποιών που απασχολεί, μαζί με τις προσαυξήσεις και τα επίδοματά που αντιστοιχούν στο μισθό αυτό, όπως δώρα εορτών, αποζημίωση, και επίδομα άδειας, προσαυξήσεις λόγω απασχόλησης εκτός έδρας ή απασχόλησης τις εξαιρετές γιορτές και μέρες εβδομαδιαίας άπαυσης.

2. Σε περίπτωση που ο συμφωνημένος μισθός είναι μεγαλύτερος από το κατώτατο όριο της συλλογικής σύμβασης, το ποσόν της επίπλέον διαφοράς μαζί με τις προσαυξήσεις και επίδοματά που αναλογούν σ' αυτήν, καταβάλλονται απ' ευθείας στο δικαιούχο ηθοποιό, τηρουμένων των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου του άρθρου τούτου, καθώς και των άρθρων 3, 4, 5, 6, και 7 ως προς το κατώτατο όριο του μισθού, των προσαυξήσεων και επιδομάτων επ' αυτού.

Άρθρο 3.

1. Η κατά την παρ. 1 του άρθρου 2 κατάθεση γίνεται το αργότερο τρεις μέρες πριν από τη λήξη κάθε δεκαήμερου απασχόλησης των ηθοποιών. Ειδικά για τα δώρα εορτών, η κατάθεση των αναλόγων ποσών γίνεται μέσα στα χρονικά όρια που καθορίζουν οι εκάστοτε εκδιδόμενες υπουργικές απο-